

Mro. Giuseppe Sammut mal-bandisti ta' l-Għaqda tal-Mużika San Ġejtanu qabel programm mużikali li huma esegwew nhar San Ġwann fl-1907.

Mro. Giuseppe Sammut... L-ewwel Surmast tal-Banda San Ġejtanu

■ Meta wiehed jiġi biex jikteb fuq dan is-Surmast Giuseppe Sammut bilfors trid issemmi lil dawk il-pijunieri Fundaturi li isimhom qiegħed onorat fuq irhama hekk kif wiehed jirfes l-għatba tal-"PALAZZ THIENE". Magħhom irrid ukoll insemmi il-membri li kienu jiffurmaw il-Kumitat ta' l-GĦAQDA TAL-MUŻIKA SAN ĠEJTANU f'dawn iż-żminijiet diffiċli bħal President is-Sur Gavino Portelli, Viċi President, is-Sur Salvu Borg, Segretarju is-Sur Salvatore Testa, Teżorier is-Sur Paolo Farrugia, flimkien ma' 60 membru bi President On. Rev. Gius Muscat D.D. Kappillan tal-Hamrun u Viċi-President Dr. D. Marguarat (1).

— minn *Horace Muscat* —

Dawn qiegħed insemmihom biex niċċaraw min kienu l-ewwel persuni li fformaw il-Kumitat u anki għal min ikollu bżonn ċertu studju dwar l-Għaqda San Ġejtanu.

Għax bħal ma gieli ktibt fuq li sibt f' Storja ta' Malta, Kunsill, Gvern u Pulizija, u kif ukoll fuq il-gazzetti, il-Filarmonika San Ġejtanu kienet teżisti u l-Fundatur u Direttur tagħha kien Mro. EDUARDO FARINA (2).

Francesco Buttigieg, il-Fundatur u šhabu, wara li kien sefih incident fil-Festa ta' San Publiju (26 ta' April 1901, (3), li fih kien ikkastigat "BEBE" Cordina, ittiefdet din id-deċiżjoni li ma qablux magħha, Francesco Buttigieg u šhabu bdew jiltaqgħu fit-Triq u deħru ittri fil-gazzetti appelli biex il-pulizija tiefhu fšiebhom (4), l-istess tattika ta' meta Mro. Edwardo Farina kien waqqaf il-Filarmonika li semmejna aktar qabel (5). Biss din imliet b'aktar hegga lil Francesco u sal-Festa ta' San Ġwann 24 ta' Gunju 1906 sab post erba' bibien l-isfel mill-"Palazz Thiene" u fi ftit ġimgħat irrangaw il-

Każin, iffurmaw Kumitat, hatru bhala Surmast lil Giuseppe Sammut, ikkompona Innu lil San Gaetano (6), ikkuncertaw u daqqew l-Ewwel gewwa l-Każin u stednu lil hafna fosthom lil Fil. San Gużep (7). Huma daqqew l-Ewwel Programm fil-Pubbliku nhar it-Tnejn 6 ta' Awissu 1906 lejliet il-Festa u esegwiet dan il-Programm li gej (8) wara BISS 44 ĠURNATA mit-twaqqif tal-GHAQDA SAN GEJTANU.

MARCH	IL NORMANNO	SAMMUT
OVERTURE	THE EMPRESS	KLING
SELECTION NO.1	NORMA	BELLINI
	INNO SAN GAETANO	SAMMUT
MELODY	SILENZIO MILITARE	GIOCIANO
	GOD SAVE THE KING	

Il-lokal kien Pjazza San Pawl (9) u fl-istess Gazzetta, meta jaghti rapport ta' l-attivajiet li sehfew fi tmiem il-Gimgha (The Week End) jinghad "and the Band of the new Casino "San Gaetano" which was opened with great ceremony during the evening; played opposite the Church, in the presence of an immense audience." (10).

Dan juri li Surmast li fuqu taqa' ir-responsabbiltà tal-Banda ma heliex żgur l-ebda hin flimkien mal-Kumitat għax żgur ma kien ikun possibbli li jsir dan fi żmien hekk qasir. Wiehed irid jistudja jekk isibx banded oħra li twaqqfu kif ukoll daqqew fil-Pubbliku f'daqshekk qosor ta' żmien.

Nafu li Mro. Giuseppe Sammut ha t-tagħlim tiegħu għand wiehed mill-aqwa Kontrappuntisti tal-Muzika li kellha Malta dak iż-żmien. Mill-allievi tiegħu hargu numru ta' surmastrijiet, fosthom is-Sur Giusè Abdilla tal-Furjana. Insibu wkoll tifhir lil dan is-surmast fuq Innu lil San Gejtanu li kompona dan l-alliev u li gie maħtur Surmast tal-Banda Filarmonika "SAN GAETANO" (11).

Insibu ukoll li fil-Programm li gie esegwit fi Pjazza San Pawl Hamrun nhar it-2 ta' Settembru 1906, f'interval bejn biċċa muzika u oħra DAQQET GHALL-EWWEL DARBA S-SOĊJETA MANDOLINISTA SAN GAETANO fil-PUBBLIKU fejn in-nies ingabret minn qabel biex tisma' dan il-Programm u li qalgħu appllusi kbar u sar għajjat ta' "BRAVI" (12) (13). Dan kollu dovut għat-talent li kien jippossjedi d-Direttur Mro. G. Sammut. Wara gew prezentati żewġ bukketti biż-żigarelli Bojod u Homor mis-Sur Polidano u ukoll meta gew prezentati lil Sur Gravino Portelli f'isem il-Banda, dawn gew mistiedna għand l-AMERICAN BAR (Mr. Camenzuli (14), faċċata tal-Pjazza, illum Mallia tal-għamara).

Insibu wkoll li fis-6 ta' Settembru l-Banda marret l-ISLA u daqqet Strada Vittorja fejn l-istatwa ta' Malta (15) biss. Il-Hadd 13 ta' Novembru, il-Hamrun kienet Festa meta l-banda San Gejtanu kellha mistiedna l-Banda "La Vilhena" li għandhom hbiberija ma' xulxin. In-nies tal-Hamrun flimkien ma' tal-postijiet viċini u tal-Belt Valletta imlew l-Pjazza San Pawl minn qabel u għal din l-okkażjoni l-Kumitat tal-Banda San Gaetano ipprova dawl abbundanti bis-Sistema tal-Acitelana. "La Vilhena daqqet taħt il-bravu Surmast E. Flamingo u meta spiccat gie prezentat lil Direttur tal-banda Bukkett biż-żigarell tal-Kuluri Maltin Homor u Bojod bil-kliem lil "La VILHENA BAND". Wara kienu mistiedna l-Każin u komplew din il-lejla fl-isbaħ atmosfera billi l-banda tal-Mandolini San Gaetano daqqet diversi siltiet li allegraw lil kull min kien prezenti. Din il-festa ma' kienet ta' l-ebda inkwiet għall-Ispettur Borg. (16).

Fi Pjazza San Pawl sar ukoll program fit-2 ta' Dicembru 1906 (is-sistema ta' Acitilena ta' Sur G. AGIUS (17)) sar iehor għal okkażjoni ta' l-EWWEL TAS-SENA (18). Fl-24 ta' Marzu 1907 (19) insibu wkoll il-Banda fil-Festa San Publiju 15 ta' April 1907 (20) kif ukoll iehor nhar is-26 ta' Mejju fejn gie prezentat Standard migbur minn hafna Hamruniżi. Hawn jidher għall-ewwel darba Innu lill-Banda San Gaetano qabel il-God Save (21), iehor 14 ta' Lulju (22), kif ukoll fil-Festa ta' Santa Venera 27 ta' Lulju 1907 (23), Festa ta' San Dumniku fi Pjazza San Giorgio (24), nhar il-FESTI tal-Patron tagħna San Gejtanu. Imbagħad nergħu nsibu l-ISLA (25), San Pawl il-Baħar fejn saru festi speċjali bir-Regatta u Dwal (26), Festa San Duminku l-Birgu (27) u Pjazza San Pawl (28).

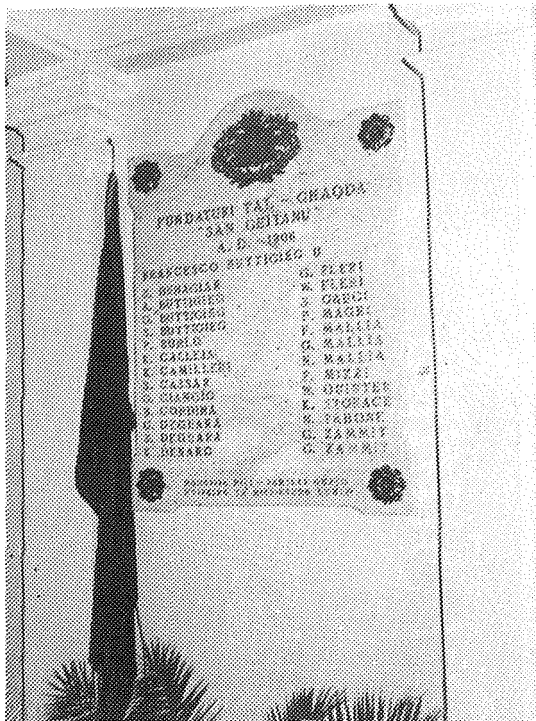
Minn dan it-tagħrif li tajna iktar 'il fuq jidher li dawn il-ftit xhur li għamel bhala Surmast Direttur ta' l-Għaqda tal-Mużika San Gaetano dan żgur kienu żmien ta' dedikazzjoni kif ukoll impenjattivi bla waqfien ta' xejn. Bhal ma naraw fir-ritratti ma' dan l-artiklu l-banda qiegħda b'40 persuna u jekk wieħed jassumi li l-Fundaturi kienu kollha Bandisti, li kienu 27 persuna, żgur li żdiedu oħrajn wara jew gew mgħallma numru ieħor ta' alljevi.

Nifhem li mir-referenzi kwotati hadd ma jibqagħlu dubju li Banda tal-EWWEL programm fil-Pubbliku mhux wara sena li twaqqfet kif gieli gie kwotati fil-fargiet precedenti tal-programmi li farghet l-Għaqda San Gejtanu (29) iżda li l-EWWEL PROGRAMM sar fil-Pubbliku nhar is- 6 ta' Awissu 1906. U dan il-materjal li ikkwotajt kollu jinsab fil-pussess tiegħi, anzi sfortunatament sa issa għadni QATT ma sibt l-ebda referenza għal din id-data li gieli giet ikkwotata u min għandu xi referenza nieħu pjaċir jekk jinfurmani.

Rajna wkoll li f'dawn iż-żminijiet hekk bikrin ta' Għaqda tal-Mużika San Gaetano kellha ŻEWĠ banded: dik magħrufa iktar FILARMONIKA u OHRA TAL-MANDOLINI. Dan ifisser li hafna mill-bandisti kienu wkoll għallinqas idoqqu ŻEWĠ STRUMENTI u li kienet l-Ewwel Banda Filarmonika u Mandolinista gewwa l-Hamrun sa kwazi mill-bidu 2 ta' Settembru 1906.

Minn stħarrig li għamilt sibt ukoll li Mro. Giuseppe Sammut, barra li kien SURĠENT DRUMMER, sibt li kien ukoll BANDMASTER ta' l-ewwel Bn. K.O.M. Militia kif ukoll ha sehem fil-Konkors Kbir Internazzjonali ta' Perugia, u gie l-EWWEL fost 117 (mija u sbatax) il-Surmast li kkonkorrew għalih. Dan is-Surmast Tagħna gie diplomat b'Żewġ Diplomi kif ukoll ngħata Żewġ Midalji, waħda tad-deheb u l-oħra tal-fidda (30).

Hassejt li dan il-Profil kelli l-obbligu li nagħmlu għax serva lill-GHAQDA MUŻIKALI SAN GEJTANU fil-iktar żmien iebs ta' kull organizzazzjoni u fargē u wettaq pedamenti sodi. Bl-ghajjnuna tal-QADDIS tal-PROVIDENZA SAN GEJTANU, kemm hu, kif ukoll dawk il-Fundaturi u Kumitat dejjem sabuh għal kull bżonn li nqala'.

Il-lapida li tinsab int u diehel il-Każin ta' l-Għaqda tal-Mużika San Gejtanu u li tikkommemora l-fundaturi ta' din l-Għaqda Mużikali Hamruniża.

Horace Muscat
Viċi President.